

Bundel 3
Infobundel leerkrachten
SECUNDAIR ONDERWIJS

Sensibiliseringscampagne die ook in Vlaanderen en Brussel zorgt voor meer verdraagzaamheid en respect voor LGBT+(*)-jongeren in het lager, secundair en hoger onderwijs en in de jeugdbewegingen.

Toon je solidariteit met LGBT+-jongeren **op 17 mei 2021**
(Internationale Dag Tegen Holebi- en Transfobie)
door paars of paarse accenten te dragen.

(*) LGBT+: Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender en alle andere gender- en seksuele identiteiten.

Inhoud

1. Historiek.....	Pagina 3
2. PAARS in het secundair onderwijs.....	Pagina 4
3. Campagnepakket.....	Pagina 5-6
4. PAARS-Kahoot!'s.....	Pagina 7
5. Doorverwijzen leerlingen.....	Pagina 8-9
6. Duurzaam.....	Pagina 10
7. Feedback.....	Pagina 10
8. Vorming en PAARS-webinar.....	Pagina 11
9. Contact.....	Pagina 12
10. Bijlage: overzicht Regenbooghuizen.....	Pagina 13

1. Historiek

1.1. Oorsprong paarse campagne

Naar aanleiding van een reeks zelfmoorden van LGBT+-jongeren door pestgedrag, riep **Brittany McMillan** in 2010 haar medescholieren op om paars te dragen, als teken van solidariteit met LGBT+-jongeren.

Paars is een kleur uit de regenboogvlag en symboliseert kracht en moed ('spirit'). Die heb je nodig om op te komen voor jezelf en te zijn wie je bent.

De respons was overweldigend en sindsdien doen er elk jaar miljoenen mensen mee aan 'Spirit Day', zoals de paarse dag daar heet. Niet alleen scholieren, maar ook nieuwsankers, popsterren, politici, etc. nemen elk jaar massaal deel aan de campagne (voor een sfeerimpressie van de campagne in de Verenigde Staten, bekijk het filmpje op onze website www.paars.today).

Na het grote succes in de Verenigde Staten volgden andere landen met een gelijkaardige campagne. In Nederland wordt die 'Paarse Vrijdag' genoemd. Sinds 2020 wordt de campagne er ook in het kleuter-, lager en hoger onderwijs georganiseerd.

1.2. Evolutie PAARS

In 2012 werd de campagne naar Vlaanderen gebracht door vzw JOEN (Jongeren Onder Eén Noemer), die er elk jaar voor zorgt dat er in de week van 17 mei (Internationale Dag Tegen Halebifobie en Transfobie) steeds meer onderwijsinstellingen deelnemen aan de **campagne PAARS**. In samenwerking met de vereniging Trotse Ouders geraakte de campagne PAARS in een stroomversnelling.

Intussen werken we o.a. samen met çavaria (de Vlaamse koepel van LGBT+-verenigingen), Wel Jong Niet Hetero (de grootste LGBT+-jongerenorganisatie van het land), AP Hogeschool, provinciale Regenbooghuizen en worden we ondersteund door de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) en de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS).

Vanaf 2019 wordt in Vlaanderen het hoger onderwijs bij de campagne betrokken, nadat de Antwerpse hogescholen spontaan zelf PAARS organiseerden op 14 campussen.

Vanaf 2020 doen naast tal van secundaire scholen, **alle universiteiten** (KU Leuven, UGent, UHasselt, UAntwerpen en VUB) **en alle hogescholen in Vlaanderen en Brussel** (Nederlandstalig) mee met PAARS en wordt de campagne ook **verspreid in het Europees Parlement**.

In 2021 komt de campagne PAARS in meer dan 170 scholen in 82 steden en gemeenten en voor de eerste keer ook **in het lager onderwijs** en in **jeugdbewegingen**. In de loop van 2021 wordt de campagne PAARS overgenomen door Wel Jong Niet Hetero, met ondersteuning van ministers.

2. PAARS in het secundair onderwijs

2.1. Doel

- Meer verdraagzaamheid creëren in de maatschappij voor LGBT+-jongeren.

2.2. Werkwijze

Oproepen om:

- **paars te dragen** (om steun en solidariteit te tonen aan LGBT+-jongeren).
- het **LGBT+-thema beter bespreekbaar te maken** (in de klas), o.a. met behulp van onze PAARS-krant.
- Een (klasoverschrijdende) **activiteit te organiseren die verbondenheid creëert**.

De campagne PAARS wordt in het secundair onderwijs georganiseerd in diverse graden, richtingen en onderwijsvormen (TSO, ASO, KSO, BSO, BUSO, OKAN-klassen, etc.), met aangepast educatief materiaal.

2.3. PAARS in BUSO (buitengewoon secundair onderwijs)

- Voor jongeren met een beperking of jongeren met leer- of opvoedingsproblemen hebben we naast de PAARS-krant, een aangepast educatief aanbod dat gemaakt werd door çavaria: **twee leuke werkboekjes ‘Sam’ en ‘Lily’** rond het holebi en transgenderthema (niveau vijfde en zesde leerjaar), die ook geschikt zijn om te gebruiken in het lager onderwijs.
- Leerkrachten kunnen gebruik maken van de **educatieve map ‘Er was eens een regenboog’** van çavaria (niveau lager onderwijs).

2.4. PAARS in OKAN (onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers)

- Voor anderstalige nieuwkomers voorzien we naast PAARS-kranten ook twee **werkbundels voor leerlingen** (niveau 1 en niveau 2) van çavaria.
- Elke deelnemende school kan via het keuzepakket (zie pag.6), dat een onderdeel vormt van het campagnepakket, ook de **handleiding ‘Recht op Liefde’** of de **film ‘Silent Stories’** aanvragen.

Tip: bekijk met OKAN-leerlingen of leerlingen met een migratieachtergrond het interview met Imran, een LGBT+-jongere met een migratieachtergrond. Zie Youtubelink: <https://www.youtube.com/watch?v=Y9PEv6pz2tk&t=56s>.

2.5 PAARS in volwassenenonderwijs

Ook in het volwassenenonderwijs is er interesse voor PAARS en neemt men deel aan de campagne. Men kan hier zelf kiezen uit het aanbod van educatief en promomateriaal van PAARS.

3. Campagnepakket

Alle deelnemende scholen in het secundair en lager onderwijs krijgen meteen na de paasvakantie, een maand vóór de PAARS-dag (17 mei 2021), een gratis **campagnepakket** toegestuurd (als hun stad of gemeente dat betaalt).

Dit omvat: aangepast **educatief en informatief materiaal, promomateriaal en ondersteunende documenten**.

Alle documenten zijn gratis te downloaden op www.paars.today.

3.1. PAARS-gids

- **Bundel 1: Voorstelling campagne PAARS**
- **Bundel 2: Stappenplan** (voor contactpersoon deelnemende school); leidraad om PAARS te organiseren op de school.
- **Bundel 3: Infobundel leerkrachten**; informatie voor leerkrachten secundair onderwijs rond campagne PAARS en het LGBT+-thema.
- **Bundel 4: Videoclips en filmpjes**; selectie van filmpjes en videoclips met bijhorende songs. Ideale intro om in de klas rond het LGBT+-thema te spreken.
- **Bundel 5: PAARS-identiteitsschema**; methodiek om gender- en seksuele diversiteit visueel duidelijk te maken in de klas.
- **Bundel 6: GSA: (Gender and Sexuality Alliance)**; leerlingenverbond om PAARS duurzaam te integreren op school.
- **Bundel 7: Inspiratiebundel**; tips en suggesties om van de PAARS-dag een memorabele dag te maken.
- **Bundel 8: Woordenlijst**; omschrijving van begrippen en termen rond het LGBT+-thema.
- **Bundel 9: Docentenhandleiding PAARS-krant**; handleiding voor leerkrachten die gelinkt is aan de PAARS-krant.
 - Bij de meeste artikels van de PAARS-krant worden didactische suggesties gegeven, hoe het artikel best kan worden aangebracht in de klas.
 - Werd dit jaar gemaakt door de educatieve medewerkers van çavaria.

3.2. PAARS-krant 2021

- Door **correcte informatie te geven over gender- en seksuele diversiteit** via de PAARS-krant worden jongeren beter geïnformeerd, stereotypen doorpikt en vooroordelen ontkracht.
- Elk jaar is er een nieuwe PAARS-krant voor middelbare scholieren van 12 tot 18 jaar, met leuke en educatieve artikels rond het LGBT+-thema.
- Wordt gemaakt door studenten Journalistiek en studenten Grafische en Digitale Media van AP Hogeschool, met inhoudelijke ondersteuning van Het Roze Huis.
- Ideaal om **sneller eindtermen te behalen**, nu leerkrachten secundair onderwijs vanaf 2019 verplicht worden om in de klas te spreken rond het LGBT+-thema.

3.3. Werkbundels

- Werkbundel 1ste & 2de graad secundair onderwijs (12-16j).
- Werkbundel 3de graad secundair onderwijs (16-18j).

Bij alle IDAHOT-werkbundels is er een **leerkrachtenfiche** voorzien, die je gratis kan downloaden op onze website www.paars.today.

3.4. Informatief materiaal

- **PAARS-folder:** algemene informatie over de campagne PAARS.
- **Folders en infoboekjes** rond het LGBT+-thema (zie 'Doorverwijzen leerlingen', pag. 8).

3.5. Promomateriaal PAARS

- **Affiches** (A4-formaat): ter aankondiging van PAARS. Bij voorkeur in de klassen op te hangen vanaf begin mei. De A1-affiches zijn voor in de inkomhal, refter, etc.
- **Vlaggetjes:** om de school extra paars te kleuren in de week van 17 mei.
- **Paarse papieren kleefband** ('schilderstape'): plak deze tape op muren, ramen en deuren.
- **PAARS-polsbandjes:** voor leerlingen en leerkrachten; om te tonen dat je achter de campagne staat.
- **Raamstiften** (2), om op de ruiten inspirerende boodschappen te schrijven of leuke tekeningen te maken.
- **Plaktattoos** met twee ontwerpen: om jezelf meer paars te kleuren.
- **Paarse wegwerpmondmaskers:** om in coronatijden te gebruiken.

3.6. Keuzepakket

Elke deelnemende school kan als onderdeel van het campagnepakket één gratis keuzepakket aanvragen via info@paars.today. Op deze manier kan er naargelang de focus van de school aangepast educatief materiaal geleverd worden. Hieronder vind je een overzicht van de verschillende keuzepakketten:

- **So What?! the Gayme** (eerste graad)
Educatief spel uitgegeven door *Wel Jong Niet Hetero*. Aan de hand van 40 prentkaarten, opgedeeld in vier categorieën, gaan tieners met elkaar in de klas in gesprek.
- **Recht op Liefde** (tweede en derde graad)
Methodiekenbundel voor leerkrachten die ontwikkeld werd door *ella vzw* en *Merhaba vzw*, om op een laagdrempelige manier rond seksuele en genderdiversiteit te werken **in een cultuur-diverse (klas)context**. Bij de bundel hoort een DVD met interviews met religieuze leidersfiguren (priester, imam en een rabbijn).
- **'Silent Stories'** (derde graad)
Documentaire van *Vluchtelingenwerk Vlaanderen* van 52 minuten (met lesbrieff van çavaria), over een volgtocht van anderhalf jaar. Er wordt het verhaal getoond van vier LGBT+-personen, die naar België en Nederland vluchtten omwille van hun seksuele identiteit.
- **GSA-pakket**
Starterspakket om op je onderwijsinstelling een GSA (**Gender and Sexuality Alliance**, zie pag. 10) op te richten. Met affiches, buttons met voornaamwoorden (hij/zijn; zij/haar en die/hun), GSA-stickers, stickers voor genderneutrale wc's en paarse veters.

Op www.schooluitdekast.be (educatieve website van çavaria) vind je gratis online methodieken rond het LGBT+-thema die perfect aansluiten bij PAARS. Leerkrachten vinden er handige tips en bondige informatie per leeftijdscategorie.

4. PAARS-Kahoot!'s

Kahoot! is een webtool waarmee heel snel en op een eenvoudige manier een quiz, discussie of peiling gehouden kan worden in de klas.

4.1 Werking Kahoot!

Leerlingen gaan met hun eigen toestel (smartphone, tablet of laptop) naar www.kahoot.it en voeren daar de pincode in. Voor iedere nieuwe vragen- of opinieronde genereert Kahoot! een nieuwe pincode.

De vragen verschijnen niet op het toestel van de leerling, maar op het scherm in de klas. Op hun toestellen zien leerlingen alleen de symbolen van de antwoorden die op het scherm in de klas te zien zijn; door hier binnen de tijd op te klikken wordt er antwoord gegeven. De antwoorden worden verzameld op het scherm in de klas.

Naast bovenstaande methode kan Kahoot! ook op afstand worden gespeeld. Wanneer leerlingen dus thuis achter hun PC zitten, kan de leerkracht via videoconferentie ook Kahoot! starten; ideaal bij afstandsonderwijs.

4.2. PAARS-Kahoot!'s

We hebben een divers aanbod aan quizzen en methodieken rond het LGBT+-thema. **Er is ook een leuke en leerzame quiz met vragen over artikels uit de PAARS-krant.**

4.3. Aanmelden

Interesse om Kahoot! te spelen of gewoon nieuwsgierig? De PAARS-Kahoot!'s kan je enkel bekijken wanneer we je toevoegen in onze PAARS-Kahoot!'s-Groep. Dit kan simpelweg door een mail te sturen naar info@paars.today. We sturen je zo snel mogelijk een uitnodigingsmail. Daarna kan je gratis een account aanmaken en alle PAARS-Kahoot!'s gebruiken.

5. Doorverwijzen leerlingen

Als leerkracht is het altijd een meerwaarde als je weet waar leerlingen (of hun ouders) terecht kunnen als ze met vragen zitten rond het LGBT+-thema.

5.1. Luisterend oor

- **AWEL**

Voor alle jongeren met een vraag, een verhaal of een probleem die anoniem en gratis willen bellen, chatten of mailen. Het telefoonnummer van AWEL: 102.

www.awel.be

Awel, het spel!

Doorverwijzingsspel voor jongeren van 10-12 jaar & 12-14 jaar.

Met dit spel leren jongeren tot 14 jaar de werking van Awel kennen, de telefonische en online hulpline voor jongeren tot 14 jaar. Via personages krijgen ze te zien hoe een gesprek met Awel verloopt. Ze steken hun personage zelf een hart onder de riem, waarbij drempels om hulp te zoeken verdwijnen. *Dit spel is gratis te downloaden op www.awel.be*

- **TEJO**

Anonieme & gratis therapeutische begeleiding voor jongeren van 10 tot 20 jaar.

www.tejo.be

- **JAC**

Fysieke plaats waar jongeren van 12 tot 25 jaar met een vraag of een probleem kunnen langsgaan voor gratis advies, informatie, praktische hulp en een luisterend oor.

www.caw.be/jac

- **Zelfmoordlijn**

1813 is het noodnummer van de Zelfmoordlijn dat dag en nacht bereikbaar is, 7 dagen op 7, om te praten over zelfmoordgedachten. Het gesprek is volledig gratis en anoniem; het nummer verschijnt zelfs niet op de telefoonrekening.

www.zelfmoordlijn.be

5.2. Informatie

- **Lumi**

Infolijn & website voor al je vragen over gender en seksuele voorkeur.

Het gratis en anoniem nummer van Lumi is: 0800 99 533.

www.lumi.be

- **Transgender Infopunt**

Voor alle vragen rond het transgenderthema. Het gratis nummer van het TIP is: 0800 96 316.

www.transgenderinfo.be

- **Intersekse Vlaanderen**

Belangenvereniging van, voor en door mensen geboren met een intersekse variatie (geboren met fysieke geslachtskenmerken, die niet volledig passen binnen de normen gesteld door de medische wereld en/of de gangbare socio-culturele opvatting van de omgeving waarbinnen het kind wordt geboren).

www.interseksevlaanderen.be

- **WAT WAT**

Jongerenplatform met no-nonsense info voor jongeren.

www.watwat.be

- **Trotse Ouders**

Vereniging voor ouders van holebi's.

www.trotseouders.be

5.3. Belangenverdediger van LGBTQI+-personen

- **Çavaria**

Vlaamse belangenverdediger van LGBTQI+-personen en koepel van LGBTQI+-organisaties.

www.cavaria.be

5.4. LGBT+-jongeren ontmoeten

- **Wel Jong Niet Hetero**

Koepelorganisatie voor en door holebi- en trans jongeren tot 30 jaar met lokale groepen in heel Vlaanderen en Brussel.

www.weljongniethetero.be

- **T-jong**

Jeugdbeweging voor trans jongeren van 10 tot en met 30 jaar.

www.t-jong.be

- **Jongeregroepen aangesloten bij een Regenbooghuis**

Voor het overzicht van de 6 Regenbooghuizen in Vlaanderen en Brussel: zie bijlage pag. 12.

6. Duurzaam

- In de campagne PAARS vinden we het aspect **duurzaamheid** heel belangrijk en werken we zo **ecologisch** mogelijk. Zo zijn onze PAARS-polsbandjes (in het secundair en hoger onderwijs) gemaakt van 100 procent gerecycleerd materiaal, minimaliseren we het gebruik van plastic en gebruiken we zoveel mogelijk papier en karton met het FSC-keurmerk.
- Daarnaast zien we onszelf **niet** als een **eendagsproject**. We werken met de PAARS-krant en docentenhandleiding een jaar op voorhand, wat ervoor zorgt dat leerkrachten indien gewenst er tijdens het jaar mee aan de slag kunnen. Ook de **nieuwe eindtermen** (in de eerste graad en binnenkort ook in de tweede en derde graad) **zorgen ervoor dat de PAARS-krant en Docentenhandleiding ideale didactische instrumenten zijn** om tijdens het jaar in de klas te gebruiken.

Een manier om de campagne nog meer duurzaam te maken is werken met **GSA's (Gender and Sexuality Alliances)**. Een GSA is een divers groepje scholieren, met begeleiding van een leerkracht, dat ervoor zorgt dat iedereen in de school zichzelf kan zijn en zich veilig voelt. Iedereen is er welkom, of je nu LGBT+ of hetero bent. O.a. in Nederland en de Verenigde Staten wordt al langer met succes gewerkt met GSA's en ook in Vlaanderen zijn er scholen met een GSA. Op onze website vinden zowel leerlingen als leerkrachten meer informatie over hoe ze een GSA kunnen opstarten op hun school. Daarnaast bieden we een **GSA-pakket** aan (zie pag. 6) **voor secundaire scholen die met een GSA willen beginnen**.

7. Feedback

- Vertel de contactpersoon op je school gerust welke activiteiten rond PAARS succes hadden, zodat die dat aan ons kan doorgeven!
- **We vragen na de campagne aan de deelnemende leerkrachten om feedback op de campagne PAARS te geven**, via enkele anoniem te beantwoorden vragen. We kunnen niet genoeg het belang benadrukken om hieraan mee te werken, want alleen door uw feedback als onderwijsprofessional middenin het werkveld kunnen we leren en groeien.
- Ook vinden we het heel belangrijk om meteen na de campagne de **scholieren te bevragen over PAARS**. De vragen werden opgesteld door het VLESP (Vlaams Expertisecentrum Suicidpreventie). We zouden u als leerkracht willen vragen om tijdens een klasmoment uw leerlingen via een link anoniem op een tiental vragen op hun smartphone te laten antwoorden. Op deze manier kan het effect van de campagne PAARS op het welzijn van jongeren in kaart worden gebracht, wat zowel voor ons als voor ministers leerzaam is. **Binnenkort wordt er een wetenschappelijke studie opgestart over de impact van de campagne PAARS op jongeren**.

HARTELIJK DANK!

8. Vorming

Gratis PAARS-webinar

KLIQ vzw (de vormingspartner van çavaria) biedt in samenwerking met PAARS op **woensdag 21 april 2021** een **gratis PAARS-webinar** aan voor alle geïnteresseerde leerkrachten. Er wordt antwoord gegeven op hoe je PAARS succesvol kan implementeren in je school, hoe je als leerkracht doorheen het hele schooljaar samen met je collega's en leerlingen kan werken aan een LGBT+-veilig en -inclusief schoolklimaat en nog veel meer. Voor meer informatie: www.info@paars.be. Via deze link kan je je registreren: <https://app.livestorm.co/kliq/paars-webinar>

Eenmalige vorming of trajectbegeleiding

Vorming of trajectbegeleiding van çavaria rond het LGBT+-thema en hoe PAARS daarin past. Wordt gegeven aan leerkrachten op maat van de school. Dankzij ondersteuning van de overheid kan de prijs voor deze ondersteuning laag worden houden. Contacteer çavaria voor meer info of boekingen via onderwijs@cavaria.be of via tel. 09 223 69 29.

Raamwerk & opleiding Seksualiteit en Beleid

Met het Raamwerk Seksualiteit en Beleid van Sensoa, ontwikkel je een **schoolbeleidsplan** over seksualiteit en lichamelijke integriteit. Dit beleid zorgt voor duidelijkheid en veiligheid voor alle jongeren binnen een organisatie of school. Download gratis het Raamwerk Seksualiteit en Beleid voor het onderwijs op onze website en op www.sensoa.be/raamwerk-seksualiteit-en-beleid#title1.

Voor leerkrachten secundair onderwijs raden we aan om **twee korte reportages van Klasse** te bekijken, **over het holebi- en transgenderthema op school**:

- **Holebi op school: 'Voor de directeur was ik de eerste homo in 300 jaar.'** (14 min.)
Toen Dylan door een klasgenoot werd ge-out als homo, begon voor hem een eenzaam jaar vol pesterijen. "Voor de directeur was ik de eerste homo in de driehonderdjarige geschiedenis van de school. Hij ging er persoonlijk voor zorgen dat ik het jaar nadien niet meer op zijn school zou zitten."
<https://www.youtube.com/watch?v=MLCmLeDpvek&t=21s>.
- **Transgender op school: 'Omkleden met LO was de hel.'** (13,38 min.)
"Het eerste middelbaar was het ergste jaar uit mijn leven", zegt Yordan (17), een transgender jongere. Hij heeft het lichaam van een meisje, maar voelt zich een jongen. "Omkleden met LO was een hel voor mij. De meisjes wachtten met omkleden tot ik de kleedkamer uit was. Ze noemden mij vies."
<https://www.youtube.com/watch?v=yMi0A-vNkf0&t=92s>.

9. Contact

info@paars.today

Jeroen Thierens: gsm: 0498 53 07 38

10. Bijlage

Overzicht Regenbooghuizen (met LGBT+-jongerengroepen)

Antwerpen: Het Roze Huis Antwerpen

Queers and Allies

Draakplaats 1
2018 Antwerpen
www.hetrozehuis.be

Brussel: RainbowHouse Brussels

Basta

Kolenmarkt 42
1000 Brussel
Info@bastabrussel.be

Limburg: Regenbooghuis Limburg

Inderdaad

Meldertstraat 38
3500 Hasselt
info@inderdaad.be

Oost-Vlaanderen: Casa Rosa

Verkeerd Geparkeerd (VG)

Kammerstraat 22
9000 Gent
info@verkeerdgeparkeerd.be

Vlaams-Brabant: Regenbooghuis UniQue

&of

Diestsesteenweg 24
3010 Kessel-Lo Leuven
info@enof.be

Mixed

Demervallei 14
3200 Aarschot
info@mixedonline.be

West-Vlaanderen: Regenbooghuis Rebus

(Geen jongerenwerking actief)

Torhoutsesteenweg 123
8400 Oostende
info@rebuswvl.be